

УДК 330.341.1:330.342

Власюк Н. І.,

natalilty1706@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9463-5626,

Researcher ID: F-1812-2019,

к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів, економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ МОДЕЛІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Анотація. Дослідження інноваційного потенціалу на загальнодержавному рівні є базовою передумовою для формування інноваційних стратегій суб'єктів господарювання. Напрями та масштаби інноваційної діяльності підприємств значною мірою визначаються державною політикою, рівнем розвитку науково-технологічного потенціалу, станом інноваційної інфраструктури та сукупністю інших макроекономічних чинників. Оцінка інноваційного потенціалу країни дозволяє ідентифікувати її сильні та проблемні сторони, визначити перспективи розвитку окремих галузей і секторів економіки, а також проаналізувати ефективність механізмів державної підтримки інновацій. У процесі оцінювання та добору інструментів регулювання інноваційного розвитку національної економіки доцільним є формування системи показників, що забезпечують комплексну характеристику цього процесу. Мікроекономічний аналіз інноваційної діяльності суб'єктів господарювання доцільно здійснювати, починаючи з макроекономічного рівня, який передбачає оцінювання стану інноваційного потенціалу України та визначення рівня готовності бізнесу до реалізації стратегій розвитку інноваційного середовища в кризових умовах. Дослідження інноваційного клімату держави виступає методологічною основою для розроблення ефективних стратегій розвитку підприємств і механізмів їх практичної реалізації. Запропоновані у статті стратегії спрямовані на забезпечення адаптивності, стійкості та збереження життєздатності суб'єктів підприємницької діяльності в умовах нестабільного економічного середовища. Виділено ключові принципи формування ефективної системи фінансування інновацій. Розглядається роль держави, муніципальних органів, банківських установ та іноземних інвесторів у забезпеченні фінансування інноваційних проектів з виділенням основних проблем. Необхідною умовою забезпечення фінансування інновацій є наявність розвинутої інфраструктури фінансового ринку, зокрема небанківських фінансових установ – страхових, лізингових, факторингових, фінансових компаній, інститутів спільного інвестування, кредитних спілок. Резервом інноваційного розвитку є також фінансування через нетрадиційні (альтернативні) інструменти: венчурні фонди, бізнес-інкубатори, бізнес-ангели, краудфандінг. Обґрунтовується потреба у формуванні вітчизняної моделі інноваційного розвитку економіки, яка б враховувала національні особливості, рівень розвитку виробничого та науково-технологічного потенціалу, інституційні обмеження та стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку держави.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, фінансування інновацій, нетрадиційні джерела фінансування, інноваційний клімат, інноваційна діяльність підприємств.

Vlasyuk N. I.,

natalilty1706@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9463-5626,

Researcher ID: F-1812-2019,

Ph.D, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Financial and Economic Security, Banking and Insurance Business, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

PROSPECTS FOR FORMING A DOMESTIC MODEL OF INNOVATIVE ECONOMIC DEVELOPMENT

Abstract. Researching innovation potential at the national level is a basic prerequisite for forming innovation strategies of business entities. The directions and scope of innovative activities of enterprises are largely determined by state policy, the level of development of scientific and technological potential, the state of innovation infrastructure, and a set of other macroeconomic factors. Assessing a country's innovation potential allows us to identify its strengths and weaknesses, determine the prospects for the development of individual industries and sectors of the economy, and analyze the effectiveness of state support mechanisms for innovation. In the process of evaluating and selecting instruments for regulating the innovative development of the national economy, it is advisable to form a system of indicators that

provide a comprehensive description of this process. It is advisable to carry out a microeconomic analysis of the innovative activity of business entities, starting from the macroeconomic level, which involves assessing the state of Ukraine's innovative potential and determining the level of business readiness for the implementation of strategies for the development of the innovative environment in crisis conditions. Research into the state's innovation climate serves as a methodological basis for developing effective enterprise development strategies and mechanisms for their practical implementation. The strategies proposed in the article are aimed at ensuring adaptability, sustainability, and maintaining the viability of business entities in an unstable economic environment. The article highlights the key principles of forming an effective innovation financing system. The role of the state, municipal bodies, banking institutions and foreign investors in ensuring financing of innovation projects is considered, highlighting the main problems. A necessary condition for ensuring financing of innovations is the presence of a developed financial market infrastructure, in particular non-bank financial institutions – insurance, leasing, factoring, finance companies, joint investment institutions, credit unions. A reserve for innovative development is also financing through non-traditional (alternative) instruments: venture funds, business incubators, business angels, and crowdfunding. The need to form a domestic model of innovative economic development is substantiated, which would take into account national characteristics, the level of development of production and scientific and technological potential, institutional limitations and strategic priorities of the socio-economic development of the state.

Keywords: innovations, innovative development, innovation financing, non-traditional sources of financing, innovation climate, innovative activity of enterprises.

JEL Classification: O31, O38, G32, L26

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2026-85-13>

Постановка проблеми. В умовах глобалізації, прискорення науково-технічного прогресу та загострення міжнародної конкуренції інноваційний розвиток стає ключовим чинником забезпечення сталого економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності національних економік і покращення добробуту населення. Провідні країни світу реалізують власні моделі інноваційного розвитку, адаптовані до їх інституційних, ресурсних і технологічних особливостей, що дозволяє їм ефективно інтегрувати інновації у всі сфери соціально-економічного життя.

Водночас економіка України характеризується низьким рівнем інноваційної активності, обмеженим фінансуванням наукових досліджень і розробок, фрагментарністю інноваційної інфраструктури, слабкою взаємодією між наукою, бізнесом і державою, а також значною залежністю від екстенсивних чинників зростання. Існуючі підходи до формування та реалізації інноваційної політики здебільшого мають несистемний характер і не забезпечують переходу до економіки знань.

За цих умов актуалізується потреба у формуванні вітчизняної моделі інноваційного розвитку економіки, яка б враховувала національні особливості, рівень розвитку виробничого та науково-технологічного потенціалу, інституційні обмеження та стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку держави. Відсутність цілісної, адаптованої до українських реалій моделі інноваційного розвитку знижує ефективність державної економічної політики та стримує довгострокове зростання національної економіки, що й зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інноваційного розвитку економіки та формування національних моделей інноваційного зростання знайшла відображення у працях багатьох

вітчизняних і зарубіжних науковців. Теоретичні засади інноваційного розвитку та роль інновацій у забезпеченні економічного зростання досліджували Й. Шумпетер, Б. Лундвалл, Р. Нельсон, К. Фрімен, П. Друкер.

Питання формування та функціонування національних інноваційних систем, а також державного регулювання інноваційної діяльності розглянуті у працях Ф. Кука, Ч. Еджвіста, Г. Іцковіца.

Вагомий внесок у дослідження інноваційного розвитку та інноваційної політики в умовах трансформаційної економіки зробили українські науковці В. Геєць, А. Чухно, Л. Федулова, О. Амоша, М. Згуровський, Ю. Бажал, С. Ілляшенко.

Разом з тим, попри значний науковий доробок, недостатньо розробленими залишаються питання формування цілісної вітчизняної моделі інноваційного розвитку економіки з урахуванням національних особливостей, інституційних обмежень та сучасних викликів, що зумовлює необхідність подальших досліджень у даному напрямі.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних засад та узагальнення практичних рекомендацій щодо формування вітчизняної моделі інноваційного розвитку економіки з урахуванням національних особливостей і сучасних викликів соціально-економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні соціально-економічні та геополітичні виклики, з якими зіштовхується Україна, суттєво ускладнюють розвиток підприємницької діяльності та впровадження інновацій. За таких умов формування ефективних інноваційних стратегій набуває вирішального значення як інструмент забезпечення стійкості та подальшого розвитку суб'єктів господарювання. Це зумовлює необхідність ґрунтовного аналізу інноваційних підходів, оцінювання їх відповідності сучасним реаліям, а також

виявлення фінансових і організаційних бар'єрів, що стримують процес інноваційного впровадження.

Здатність економічних суб'єктів до результативної інноваційної діяльності є однією з ключових передумов забезпечення динамічного економічного зростання.

З метою напрацювання дієвих стратегій інноваційного розвитку доцільно насамперед здійснити комплексний аналіз стану інноваційної сфери на загальнодержавному рівні, що дасть змогу об'єктивно оцінити наявний потенціал, визначити перспективні напрями розвитку, спрогнозувати майбутні тенденції та підвищити конкурентоспроможність підприємств та національної економіки загалом.

Внаслідок повномасштабної війни в Україні макроекономічні умови для впровадження інновацій істотно ускладнилися. Попри це, держава продовжує докладати зусиль для збереження та посилення інноваційних позицій за умов обмеженості фінансових ресурсів, демографічних втрат і загальноекономічної нестабільності. Водночас Україна володіє значним потенціалом для

інноваційного розвитку, що зумовлений вигідним географічним положенням, містким внутрішнім ринком, наявністю зони вільної торгівлі з Європейським Союзом, а також високим рівнем розвитку людського капіталу.

На основі результатів такого аналізу суб'єкти бізнесу отримують можливість напрацьовувати власні інноваційні стратегії з урахуванням національних можливостей і світових тенденцій у сфері інновацій. Підприємства орієнтуються на наявний науково-дослідний потенціал з метою налагодження співпраці з науковими установами, використання державних програм підтримки стартапів та інноваційних проєктів, а також створення конкурентоспроможних продуктів і послуг, що відповідають вимогам міжнародним стандартам.

Таким чином, комплексне оцінювання інновацій на макро- та мікрорівнях є передумовою інтегрування глобальних інноваційних напрямів розвитку та практичних можливостей національної економіки (табл. 1).

Таблиця 1

Інноваційні стратегії розвитку бізнесу в умовах кризи та їх практична реалізація в Україні*

Фокус дослідження	Інноваційна стратегія	Практична реалізація
Основа бізнесу	Стратегія напрацювання "бізнес-ядра"	Інтенсивне цифрове трансформування, перетворення бізнесу в онлайн-платформу, де продукти та послуги надходять через цифрові канали. Це дає змогу мінімізувати фізичний контакт та забезпечити більшу гнучкість у реагуванні на зміни.
Методи аналізу	Стратегія використання штучного інтелекту і машинного навчання	Напрацювання інтелектуальних систем аналізу, які автоматично оцінюють дані для виявлення тенденцій і розуміння потреб клієнтів. Використання ботів для автоматизації обслуговування та підтримки клієнтів.
Канали збуту	Стратегія впровадження блокчейн-технологій	Формування децентралізованих платформ з метою реалізації безпечних фінансових транзакцій без посередників. Використання блокчейну для створення відкритого реєстру логістичних операцій, що підвищує довіру в ланцюжку постачання
Якість продукції	Стратегія розвитку продуктів і послуг	Створення екологічно чистих продуктів і упаковки, що зменшують негативний вплив на навколишнє середовище
Інтеграція бізнесу	Стратегія створення платформи або екосистеми	Напрацювання централізованої платформи, яка об'єднує місцевих підприємців і споживачів з метою обміну ресурсами та послугами. Розширення бізнесу з метою долучення сторонніх розробників та створення додатків.
Розширена реальність (AR) та віртуальна реальність (VR)	Стратегія створення продуктів з використанням розширеної реальності (AR) та віртуальної реальності (VR)	Створення AR-додатків для магазинів, які дозволяють клієнтам випробувати товари віртуально перед покупкою. Розробка VR-просторів для навчання та навігації в складних середовищах.
Smart-рішення	Стратегія впровадження технологій Інтернету речей (IoT)	Створення "розумних" пристроїв для дому, які можуть взаємодіяти зі смартфонами та іншими пристроями. Використання IoT для моніторингу стану машин та обладнання у виробництві.
Довкілля	Стратегія "зеленої реконструкції"	Виробництво сонячних панелей та вітряних турбін для виробництва чистої енергії. Розробка технологій збереження енергії та ефективного використання ресурсів.
Екологія	Стратегія використання генетичної інженерії та біотехнологій	Розробка генетично змінених рослин для підвищення врожайності та стійкості до шкідників. Використання біотехнологій для створення нових видів продуктів.
Соціум	Стратегія "соціальний прорив"	Створення онлайн-спільнот для обміну ідеями та вирішення соціальних проблем. Розробка платформи для залучення добровольців та пожертв для благодійних організацій.

* Табл. 1 складена на підставі [1]

Порівняння нетрадиційних джерел фінансування інновацій*

Спосіб інвестування	Обмеження	Переваги	Недоліки
Венчурні фонди	Відбір проектів на основі бізнес-планів	Діяльність спрямована на найбільш ризикове інвестування	Можливість утрати підприємством контролю над власним проектом
Бізнес-інкубатори	Наставники малого та середнього бізнесу	Діяльність спрямована на найбільш ризикове інвестування	Не сприяють у пошуку прямих інвесторів
Бізнес-ангели	Необхідне повернення вкладень або частка в капіталі (блокуючий пакет)	Оптимізують поточну бізнес-модель, визначають місце та перспективи проекту на ринку	Незначний внесок у капітал
Краудфандінг	Взаємодія відбувається в мережі Internet на спеціалізованих майданчиках (платформах) або в соціальних мережах	Залучення безповоротних, безкоштовних інвестицій з одночасною рекламою інноваційного продукту	За недобору оголошеної суми проект не отримує коштів, тому що вони повертаються інвесторам

* Табл. 2 складена на підставі [4]

Запропоновані стратегії спрямовані на забезпечення адаптивності, стійкості та збереження життєздатності суб'єктів підприємницької діяльності в умовах нестабільного економічного середовища, а також на нарощування їх інноваційного потенціалу з метою подолання кризових викликів і подальшого виходу на нові ринки після завершення кризового етапу. Ефективна реалізація інноваційних стратегій передбачає застосування системного підходу та здійснення постійного моніторингу досягнутих результатів. Важливою передумовою цього процесу є формування в межах бізнес-середовища інноваційних команд і забезпечення їх необхідними ресурсами та організаційною підтримкою.

Принципи фінансування інноваційних процесів мають ґрунтуватися на диверсифікації джерел фінансового забезпечення, гнучкості та динамічності елементів фінансової системи, а також орієнтації на оперативне й результативне впровадження інновацій із подальшою їх комерціалізацією, що сприятиме зростанню фінансової віддачі від інноваційної діяльності. Досягнення цих цілей потребує дотримання двох ключових умов: активізації державної інноваційної, науково-технічної та промислової політики, а також готовності підприємницького сектору до переходу на траєкторію активного інноваційного розвитку.

Серед ключових принципів формування ефективної системи фінансування інновацій доцільно виокремити такі:

- чітку стратегічну спрямованість фінансової системи та її узгодженість із завданнями оперативного й результативного впровадження сучасних науково-технічних розробок;
- послідовність, економічну обґрунтованість і належну правову захищеність застосовуваних інструментів і механізмів фінансування;
- диверсифікацію джерел фінансового забезпечення інноваційної діяльності;

- комплексний характер системи, що забезпечує охоплення широкого спектра технічних і технологічних нововведень та напрямів їх практичної реалізації;

- адаптивність і гнучкість фінансової системи, які передбачають постійне оновлення як системи загалом, так і її окремих складових з урахуванням змін зовнішнього середовища з метою підтримання високого рівня ефективності [2].

За умов постійного скорочення бюджетного фінансування інновацій за рахунок державних коштів фінансуванню нині підлягають фундаментальні та довгострокові прикладні дослідження, що мають загальнодержавне значення, а також міждержавні, загальнодержавні науково-технічні програми та проекти.

Держава формує умови для фінансування науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт із різних джерел. У галузі прикладних досліджень і розробок головним має стати контрактний метод фінансування на базі проектної організації. Для підтримки інноваційної діяльності підприємств різних форм власності Кабінет Міністрів України, за поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері інновацій, створює спеціалізовані державні небанківські фінансово-кредитні установи. Однією з них є Державна інноваційна фінансово-кредитна установа (ДФКУ), яка організовує відбір інноваційних проектів для їх фінансової підтримки на конкурсних засадах, у порядку, визначеному спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері інноваційної діяльності. Проведення конкурсних відборів відбувається на принципах прозорості, відкритості та гласності.

Суб'єкт інноваційної діяльності, проект якого успішно пройшов конкурсний відбір, може отримати від ДФКУ один або декілька видів фінансової підтримки залежно від рейтингу, встановленого конкурсною процедурою. Надання фінансової

підтримки у формі кредитів або передання майна в лізинг здійснюється за умови наявності гарантій повернення коштів, таких як застава майна, договір страхування, банківська гарантія чи договір поруки.

ДФКУ також забезпечує супроводження реалізації фінансованих інноваційних проектів та здійснює контроль за цільовим використанням наданих коштів суб'єктами інноваційної діяльності.

Для здійснення фінансової підтримки місцевих інноваційних програм органи місцевого самоврядування можуть створювати комунальні спеціалізовані небанківські інноваційні фінансово-кредитні установи і підпорядковувати їх виконавчим органам місцевого самоврядування. Ці установи діють на основі положень (статутів) про них, що розробляються і затверджуються органами місцевого самоврядування.

З урахуванням гострої нестачі власних коштів, необхідних для реструктуризації економіки, проблеми інтеграції у світову економіку стає важливим залучення в Україну зовнішніх джерел фінансування, у тому числі іноземних інвестицій. Однак обсяги залучення цих інвестицій в Україні нині недостатні, що зумовлено несприятливим інвестиційним кліматом і невисокою привабливістю більшості вітчизняних підприємств для іноземних інвесторів. Так, у 2024 році Україна залучила близько 3,33 млрд дол. прямих іноземних інвестицій, в той час як цей показник за 2023 рік склав 4,44 млрд дол. [3].

Недостатньо активну участь у фінансуванні інноваційного процесу в Україні відіграють банки. Так, понад 80% усіх кредитів банківські установи надають для фінансування поточної діяльності позичальників. Інноваційна діяльність перебуває поза увагою цих установ, про що свідчить незначна частка довгострокових кредитів, спрямована в інвестиції.

Недостатня участь банківської системи у фінансуванні інноваційних проектів пояснюється невідповідністю умовам банківських установ, серед яких: високі відсотки, значна застава та мінімальний ризик. Кредитування інновацій пов'язано з суттєвими кредитними ризиками, що виходять з невизначеності результатів впровадження інноваційних розробок та окупності витрат.

Розвитку інноваційного кредитування має сприяти законодавча підтримка з боку держави, наприклад, за допомогою системи компенсації відсоткових ставок комерційних банків. При цьому держава таку різницю має відносити не на витрати бюджету, а погашати за рахунок коштів фондів, створених для підтримки науково-технічного прогресу.

Необхідною умовою забезпечення фінансування інновацій є наявність розвинутої інфраструктури фінансового ринку, зокрема небанківських фінансових установ – страхових, лізингових, факторингових, фінансових компаній, інститутів спільного інвестування, кредитних спілок.

Резервом інноваційного розвитку є також фінансування через нетрадиційні (альтернативні)

інструменти: венчурні фонди, бізнес-інкубатори, бізнес-ангели, краудфандинг. Кожне з альтернативних джерел має відмінності (табл. 2).

Підприємницьким суб'єктам слід виважено ставитися до вибору інвестора, оскільки від цього залежать не лише можливість реалізації інноваційного проекту з бажаними результатами, а й перспективи розвитку підприємства.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Таким чином, основними проблемами фінансування інноваційного розвитку підприємств в Україні є: низькі обсяги витрат підприємств на інноваційну діяльність; нестача власних фінансових ресурсів; відсутність довгострокового кредитування інноваційних проектів з боку банківської системи; недостатність підтримки інноваційної сфери з боку держави, недостатня сформованість інноваційної інфраструктури; підвищений ризик інвестування інновацій.

Покращити інвестиційне середовище країни можливо за рахунок різноманітних заходів, зокрема запровадження податкових пільг, забезпечення правового захисту інвестицій, покращення інформаційного забезпечення та інвестиційної інфраструктури.

Підвищити інноваційну активність можливо шляхом надання дотацій і бюджетних позик на розвиток пріоритетних сфер галузей економіки, грантової підтримки інноваційних проектів, компенсації відсоткових ставок комерційних банків, державно-приватного партнерства, створення венчурних фондів і компаній, запровадження механізмів участі індивідуальних інвесторів в операціях на фінансовому ринку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Орлова Н. В., Винник Т. М., Побігун С. А. Інноваційні стратегії розвитку бізнесу в умовах кризи: аналіз і практична реалізація в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3026/2947/>.
2. Зозуляк М. Проблеми фінансового забезпечення інноваційних процесів. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-87>.
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Колодяжна І. В., Борблік К. Е. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 448-453.
5. Гуца А. В., Боронос В. Г., Романова Ю. Ю. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7445>.
6. Білик Р. С. Фінансові методи впливу на інноваційну модернізацію економіки в контексті світового досвіду. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 25, ч. 1.

С. 24-29. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/25_1_2019ua/7.pdf

7. Волощук В. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств. *Сталий розвиток економіки*. 2019, (4 (45)). С. 112-119. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/96>

8. Ткаченко П. Теоретичне підґрунтя інноваційної діяльності підприємств. *Підприємництво та інновації*. 2021, (19), 40-45. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/19.6>

9. Заїка С., Грідін О., Заїка О. Фінансові аспекти інноваційного розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023, (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-62>

10. Заплатинський М. В. Проблеми фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств в Україні. *Агросвіт*. 2020. № 4. С. 83-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2020_4_14

11. Кравчук І. Вплив інноваційної діяльності на фінансову ефективність підприємства. *Економічний форум*. 2022. № 3. С. 172-178. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2022_3_24

REFERENCES

1. Orlova, N. V., Vynnyk, T. M. and Pobihun, S. A. (2023), Innovatsiini stratehii rozvytku biznesu v umovakh kryzy: analiz i praktychna realizatsiia v Ukraini, *Ekonomika ta suspilstvo*, № 56, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3026/2947/>.

2. Zozuliak M. (2022), Problemy finansovoho zabezpechennia innovatsiinykh protsesiv, *Ekonomika ta suspilstvo*, № 42. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-87>.

3. *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Kolodiazhna, I. V. and Borblik, K. E. (2017), Dzherela finansuvannia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv Ukrainy, *Ekonomika i suspilstvo*, № 9, s. 448-453.

5. Hushcha, A. V., Boronos, V. H. and Romanova, Yu. Yu. (2019), Finansove zabezpechennia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv, *Efektivna ekonomika*, № 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7445>.

6. Bilyk, R. S. (2019), Finansovi metody vplyvu na innovatsiinu modernizatsiiu ekonomiky v konteksti svitovoho dosvidu, *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, vyp. 25, ch. 1, s. 24-29, available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/25_1_2019ua/7.pdf.

7. Voloshchuk V. (2019), Dzherela finansuvannia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv, *Stalyi rozvytok ekonomiky*, (4 (45)), s. 112-119, available at: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/96>.

8. Tkachenko P. (2021), Teoretychne pidgruntia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv, *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, (19), 40-45. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/19.6>.

9. Zaika S., Hridin O. and Zaika O. (2023), Finansovi aspekty innovatsiinoho rozvytku, *Ekonomika ta suspilstvo*, (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-62>.

10. Zaplatynskiy, M. V. (2020), Problemy finansovoho zabezpechennia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv v Ukraini, *Ahrosvit*, № 4, s. 83-90, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2020_4_14.

11. Kravchuk I. (2022), Vplyv innovatsiinoi diialnosti na finansovu efektyvnist pidpriemstva, *Ekonomichni forum*, № 3, s. 172-178, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2022_3_24.

Стаття надійшла: 22.01.2026

Стаття прийнята: 26.02.2026

Стаття опублікована: 17.03.2026